

Актуальні питання моделювання та стратегічного управління економічною безпекою підприємств на засадах комплаєнс-функцій

АВТОРИ
ВІДОМОСТІ

Іванієнко В.В.

к.е.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин та безпеки бізнесу
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця
5591viktor.vas@gmail.com

Сатушева К.В.

к.е.н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин та безпеки бізнесу
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця
satusheva0605@ukr.net

Анотація: Систематизовано актуальні питання моделювання та стратегічного управління економічною безпекою підприємств на засадах комплаєнс-функцій та напрямки їх вирішення. Наведено комплаєнс-процедури стратегічного управління безпекою міжнародної підприємницької діяльності в сучасних умовах господарювання.

Враховуючи багатоаспектний та динамічний характер процесу управління економічною безпекою, особливо актуальними є питання використання комплаєнс-функції економічної безпеки міжнародного підприємництва з урахуванням та у системі стратегічного управління підприємствами.

Використанням комплаєнс-функції суттєво покращить стан економічної безпеки суб'єктів господарювання в міжнародному середовищі сучасності. Відповідність всіх дій підприємства вимогам комплаєнс-функції є умовою стійкості, конкурентної привабливості його існування у міжнародному підприємництві.

Compliance (або комплаєнс) на підприємствах — це система заходів, правил і процесів, які забезпечують відповідність діяльності компанії внутрішнім політикам, законам, стандартам і нормативним вимогам. Мета комплаєнсу — запобігти порушенням, зменшити ризики та створити етичну культуру на підприємстві та у системі співвідношень міжнародного співвідношення.

Мета комплаєнсу — запобігти порушенням, зменшити ризики та створити етичну культуру на підприємстві. Комплаєнс потрібен для захисту бізнесу від викликів ззовні (тобто уникнення порушень законодавства працівниками і підприємством), і зсередини (створення корпоративної культури, дотримання працівниками інструкцій, політик, інших регуляторних документів підприємства).

Одним із важливих напрямів вирішення завдання ефективного управління безпекою підприємства є моделювання механізмів управління системою економічної безпеки підприємства та міжнародного підприємництва, спрямованих на захист від зовнішніх і внутрішніх загроз пріоритетних фінансових та економічних інтересів, пов'язаних із реалізацією прийнятої стратегії і досягненням цільових конкурентних позицій.

Вагомою теоретико-методологічною базою дослідження економічної безпеки підприємства та міжнародного підприємництва є праці таких зарубіжних та вітчизняних учених, як: Т. Клебанова, М. Кизим, І. Отенко, П. Перерва, Т. Кобелева, О. Косенко, Е. Гудвін, Т. Лоурі. Однак, в сучасному діловому та науковому просторі залишаються актуальними та такими, що потребують подальшого розгляду, проблеми забезпечення системи економічної безпеки підприємства з використанням комплаєнс-функції.

Для ефективного впровадження комплаєнсу і виконання ним своїх функцій важливо мати глибоке розуміння його цінності, а також будувати комплаєнс саме як систему [1].

Система комплаєнсу на підприємстві складається з: фінансового комплаєнсу (це фінанси і забезпечення здорового фінансового становища). Для оцінювання стану фінансово-економічної безпеки підприємства використовують різноманітні методи залежно від наявної інформації про її індикатори. Оцінювання рівня фінансово-економічної безпеки залежить також від того, з якою метою проводять дослідження системи. Зокрема, можна виділити такі методи оцінювання рівня фінансової безпеки підприємства: моніторинг фінансової діяльності суб'єкта господарювання; методи експертних оцінок; метод аналізу й обробки сценаріїв; методи оптимізації; теоретико-ігрові методи; економетричні методи; методи прогнозування; методи теорії штучних нейронних мереж; методи нечіткої логіки [2]; корпоративний комплаєнс (це система, яка допомагає компанії уникати юридичних ризиків, підтримувати репутацію як етичної організації, створювати прозоре та ефективне середовище всередині компанії); інші види комплаєнсу (залежно від специфіки роботи тієї чи іншої компанії можуть бути спеціальні правила і вимоги, яких повинно дотримуватися підприємство і які враховують стратегічні аспекти управління підприємством і які відомі контрагентам та стейкхолдерам.

Компанія, яка нехтує комплаєнс-процедурами, має підвищені ризики потрапити під фінансові санкції з боку контролюючих органів або контрагентів, ризик репутаційних втрат та виникнення відповідальності за антиконкурентну поведінку.

Література

1. Pererva P. G., Kocziszky G., Somosi Veres M., Kobielieva T. A. Compliance program: [tutorial] // ed.: P.G. Pererva, G. Kocziszky, M. Veres Somosi. Kharkov Miskolc : LTD «Planeta-prynt», 2019. 689 p.
2. Павлова Г. Є, Приходько І. П., Чередниченко М. М. Методичні підходи до моделювання та стратегічного управління фінансово-економічною безпекою на підприємстві. Економіка і суспільство. 2017. Випуск 13. С. 656-661.

URL: <https://mpsesm.hneu.edu.ua/book/2025/pages/sections/section03/page1365.html>